
Raportarea integrată și caracte- risticile consiliului de administrație

Rareș HURGHÎȘ,
Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, România,
E-mail: rares.hurghis@gmail.com

Rezumat

În ultimele două decenii, conceptul de raportare a sustenabilității a câștigat importanță în cadrul rapoartelor anuale ale companiilor, tendință care este inclusă și în raportarea integrată. Prezentarea unui raport integrat a devenit o necesitate, deoarece raportul explică investitorilor modul în care organizația creează valoare în timp. Structura de guvernare, mai exact consiliul de administrație decide dacă entitatea va prezenta sau nu un raport integrat. Astfel, există anumite caracteristici ale consiliului de administrație care ar putea influența prezentarea unui raport integrat? Au companiile care prezintă rapoarte integrate anumite caracteristici din punct de vedere al guvernării? Căutând răspunsul la aceste întrebări, am investigat existența unor corelații posibile între un indice de prezentare a informațiilor și caracteristicile organismelor de guvernare, folosind un eșantion de companii incluse în Baza de date exemplificativă a Consiliului Internațional pentru Raportare Integrată. Rezultatele arată că numai dimensiunea consiliului de administrație influențează măsura în care raportul integrat este conform cu Cadrul conceptual al raportării integrate.

Cuvinte-cheie: Raportare integrată, raportarea sustenabilității, raportare corporativă, guvernare corporativă.

Clasificare JEL: M10, M40, G30, F60.

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Hurghîș, R. (2017), Integrated reporting and Board features, *Audit Financiar*, vol. XV, nr. 1(145)/2017, pp. 83-92, DOI: 10.20869/AUDITF/2017/145/83

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2017/145/83>

Data primirii articolului: 15.07.2016

Data revizuirii: 13.12.2016

Data acceptării: 20.12.2016

Introducere, motivația și importanța studiului

Raportarea a evoluat de la situațiile financiare către ansamblul format din situațiile financiare, raportul administratorilor, raportarea de mediu, raportarea privind guvernanta și remunerarea. Cu toate acestea, informațiile incluse în aceste rapoarte nu erau interconectate și nu prezentau modul în care problemele privind mediul și responsabilitatea socială corporativă ar putea afecta performanța companiei.

Astfel, în domeniul raportării a apărut o nouă tendință: raportarea integrată (IR). În anul 2011, Consiliul Internațional pentru Raportarea Integrată (IIRC – International Integrated Reporting Council), o coaliție globală formată din organisme de reglementare, investitori, companii, normalizatori, reprezentanți ai profesiei contabile și ONG a lansat un program-pilot referitor la prezentarea unui raport integrat. Scopul IIRC a fost de a emite un cadru conceptual pentru raportarea integrată (Cadru conceptual <IR>), bazat pe răspunsurile primite din partea tuturor actorilor implicați în procesul de raportare. Raportarea integrată este un proces bazat pe gândirea integrată și are ca scop emiterea periodică de către o organizație a unui raport integrat referitor la crearea de valoare în timp.

Raportarea integrată propune asocierea informațiilor cu caracter financiar și non-financiar într-un singur raport, subliniind interdependențele dintre acestea, îmbunătățind calitatea informațiilor, identificând problemele semnificative care afectează afacerile și conducând la o mai bună alocare a resurselor. Toate aceste elemente susțin gândirea integrată, deciziile și acțiunile centrate pe crearea de valoare pe termen scurt, mediu și lung. Conform IIRC, gândirea integrată ia în considerare conectivitatea și interdependențele dintre diferiți factori care afectează capacitatea unei organizații de a crea valoare, inclusiv:

- capitalurile pe care organizația le folosește sau le afectează și interdependențele critice dintre ele, inclusiv compensările;
- capacitatea organizației de a răspunde la nevoile și interesele legitime ale părților interesate;
- modul în care organizația își proiectează modelul de afaceri și strategia elaborată ca răspuns la mediul extern și la riscurile și oportunitățile cu care se confruntă;

- activitățile organizației, performanța sa (financiară și de altă natură) și rezultatele exprimate prin intermediul capitalurilor – în trecut, prezent și viitor.

Prin intermediul unui raport integrat pot fi dobândite o serie de avantaje (IIRC, 2013). Compania devine capabilă să:

- îmbunătățească calitatea informațiilor oferite furnizorilor de capital financiar, ceea ce permite o alocare mai eficientă și productivă a capitalului;
- promoveze o abordare mai coerentă și eficientă a raportării corporative, care se bazează pe standarde de raportare diferite și comunică informații privind întreaga gamă de factori care afectează semnificativ capacitatea unei organizații de a crea valoare în timp;
- crească nivelul de responsabilitate în administrarea tuturor formelor de capital (financiar, productiv, intelectual, uman, social și relațional, natural) și să promoveze înțelegerea interdependențelor dintre acestea;
- susțină gândirea integrată, deciziile și acțiunile centrate pe crearea de valoare pe termen scurt, mediu și lung.

Cadru internațional <IR> (IIRC, 2013) include următoarele secțiuni: **principii directe** (orientarea strategică și spre viitor, conectivitatea informațiilor, relațiile cu părțile interesate, pragul de semnificație, concizia, strategia și alocarea resurselor, consecvența și comparabilitatea) și **elemente de conținut** (prezentarea generală a organizației și mediul extern, guvernanta, modelul de afaceri, riscuri și oportunități, strategia și alocarea resurselor, performanța, perspectivele, baza de întocmire și prezentare a raportului).

Există și alte inițiative privind raportarea, cum ar fi Global Reporting Initiative (GRI), care a emis standarde și/sau reglementări privind întocmirea unui raport GRI. Scopul GRI este de a face raportarea privind responsabilitatea socială corporativă la fel de frecventă și comparabilă ca raportarea financiară. Totuși, normele GRI au elemente comune cu Cadru general <IR>, deoarece raportarea sustenabilității este un element al raportării integrate (GRI; 2013b). De asemenea, pentru ca raportarea integrată să devină o practică adoptată global, IIRC a realizat parteneriate cu organizații ca de exemplu: CDP (Carbon Disclosure Project), GRI, IFRS Foundation, IFAC (International Federation of

Accountants), SASB (Sustainability Accounting Standards Board), WBCSD (World Business Council for Sustainable Development). Suportul pentru adoptarea IR la nivel global constă în validarea, promovarea și creșterea vizibilității acestor practici (pagina web a IIRC).

Această cercetare se bazează pe rapoarte integrate, datorită faptului că raportarea integrată este un fenomen în creștere, din ce în ce mai multe companii alegând să prezinte acest tip de raport voluntar, care ar putea deveni standardul privind raportarea corporativă în viitorul apropiat. Astfel, ne-am propus să analizăm dacă prezentarea acestui tip de raport ar putea fi influențată de anumite caracteristici ale consiliului de administrație ale companiei, în principal pentru că raportarea integrată nu are caracter obligatoriu (cu excepția companiilor cotate de Bursa din Johannesburg – Africa de Sud). Această abordare poate oferi informații referitoare la circumstanțele care conduc la adoptarea IR.

Așa cum va fi explicat în următoarele paragrafe, o serie de alte studii analizează corelația dintre caracteristicile consiliului de administrație și raportarea voluntară de mediu. Contribuția acestui studiu la literatura din domeniul contabilității constă în faptul că analizează posibila corelație dintre rapoartele integrate și caracteristicile consiliilor de administrație ale companiilor.

1. Revizuirea literaturii de specialitate

Companiile joacă rolul principal în economia de piață, creând creștere economică ce conduce la un mediu social îmbunătățit. Pentru a crea valoare adăugată, companiile interacționează cu diferiți actori, ca de exemplu: investitori, angajați, normalizatori, furnizori și clienți cărora le livrează produse, servicii și informații. Pentru a stabili relații noi, actorii au nevoie de informații pe baza cărora să se angajeze în relații de schimb cu o companie. În acest sens, companiile prezintă informații pentru a reduce asimetria dintre ele și investitori. Această ipoteză face referire la teoria părților interesate, care își propune să rezolve două probleme: „*prima este problema agenției... iar a doua este problema partajării riscului*” (Eisenhardt, 1989) care ar putea apărea în cadrul relației dintre „principal” și partea căreia îi este delegată munca – „agentul”.

În anii '60, companiile prezentau numai informații financiare; în ultimul timp, datorită globalizării și dezvoltării companiilor, problemele de mediu și cele

sociale au captat atenția publicului. Funcția de raportare a companiilor este realizată prin intermediul raportării corporative, care prezintă imaginea de ansamblu a activităților unei organizații. Raportarea corporativă include următoarele dimensiuni: raportarea financiară, remunerarea conducerii, guvernanta și responsabilitatea corporativă, raportarea narativă, raportarea socială și de mediu, raportarea privind resursele umane, raportarea pe segmente și raportarea integrată.

Nevoia de a raporta cu privire la o arie din ce în ce mai largă de probleme este susținută de factorii care explică valoarea de piață. În 1975, factorii care explicau valoarea de piață erau activele fizice și financiare (în proporție de 83%) și alți factori (17%). În anul 2009 raportul s-a inversat: 81% alți factori, 19% active fizice și financiare. Astfel, un nou tip de raportare și anume, raportarea integrată a apărut ca opțiune care include atât raportarea informațiilor financiare, cât și pe cea a informațiilor non-financiare. Un raport integrat este o formă concisă de a comunica modul în care strategia, guvernanta, performanța și perspectivele unei companii, în contextul mediului său extern, conduc la crearea de valoare pe termen scurt, mediu și lung (IIRC, 2013).

Scopul unui raport integrat, așa cum subliniază IIRC, este de a explica furnizorilor de capital financiar modul în care organizația creează valoare în timp. Astfel, raportul integrat conține informații relevante, atât financiare cât și de altă natură. Raportul integrat este folosit de investitori și acționari pentru a lua decizii. Cu toate acestea, investitorii nu iau în considerare orice informații, ci numai pe cele relevante în raport cu decizia de a investi. Mai mult, comportamentul investitorilor este influențat nu numai de informațiile financiare obligatorii, ci și de informații non-financiare și de informații comunicate în mod voluntar. Astfel, decizia de a adopta sau nu un model de raportare care vizează o arie informațională mai largă (IR) ar putea influența deciziile furnizorilor de capital (investitori).

La baza acestui fenomen stă, în principal, guvernanta corporativă, deoarece conducerea companiei decide ce trebuie și ce nu trebuie raportat. Astfel, trebuie luat în considerare faptul că guvernanta corporativă are influență asupra prezentării informațiilor, deoarece consiliul de administrație este responsabil de prezentarea informațiilor prin rapoartele anuale. În consecință, raportarea ar putea fi dependentă de structura, caracteristicile și componentele consiliilor de administrație, conform relațiilor descrise în teoria

agenției, potrivit cărora acționarii și investitorii au nevoie ca managementul să prezinte mai multe informații (Haniffa și Cooke, 2002). Se consideră că directorii fără funcții executive tind să aibă interese informaționale similare cu ale părților interesate externe.

Deoarece cadrul conceptual propus de IIRC poate fi adoptat voluntar, este important faptul că informațiile prezentate voluntar ar putea schimba comportamentul acționarilor și investitorilor sau ar putea reduce asimetria informațională dintre aceștia și management.

Prezentarea de informații cu caracter voluntar conduce la îmbunătățirea credibilității informațiilor privind câștigurile și reduce asimetria informațională dintre investitori și manageri. Astfel, informațiile prezentate voluntar sunt relevante pentru investitori (Cormier și Magnan, 2007).

Totuși, companiile trebuie să fie prudente atunci când prezintă voluntar informații, deoarece anumite tipuri de informații ar putea afecta negativ reputația companiei sau ar putea reprezenta informații utile competitorilor.

Studii anterioare

Prezentarea voluntară de informații a fost analizată anterior în alte studii. În principal, informațiile prezentate voluntar au fost non-financiare.

În ceea ce privește caracteristicile consiliului de administrație, Brammer și Pavelin (2008) analizează dacă, pe măsură ce compania are mai mulți directori fără funcții executive, crește calitatea raportării voluntare a informațiilor privind mediul. A fost identificată o corelație negativă; astfel, cu cât este mai mare numărul de directori fără funcții executive, cu atât este mai mare și probabilitatea de a nu prezenta în mod voluntar informații privind mediul. Eșantionul analizat a fost format din 447 de companii, reprezentând 64% din componența indicelui FTSE All-Share pentru anii 1999 și 2000.

Lim, Matolcsy și Chow (2007) examinează asocierea dintre structura consiliului de administrație și diferite tipuri de raportare voluntară, cum ar fi raportarea informațiilor strategice și a informațiilor financiare istorice. În general, rezultatele au arătat că există o corelație pozitivă semnificativă între structura consiliului de administrație și prezentarea voluntară de informații în rapoartele anuale. Rezultatele au indicat că structurile de conducere formate în majoritate de directori independenți prezintă mai multe informații cantitative previzionale și strategice și că structura consiliului de

administrație nu influențează prezentarea voluntară de informații financiare și non-financiare. Eșantionul a fost format din 181 de companii din clasamentul Australian Top 500, anul 2001.

Villiers, Naiker și van Staden (2011) au investigat relația dintre performanța corporativă de mediu și caracteristicile consiliului de administrație, ca de exemplu rolul directorilor. Autorii au stabilit că o proporție mai mare a directorilor independenți este corelată cu o mai bună performanță de mediu. Eșantionul a inclus 1.216 companii din baza de date KLD din SUA, reprezentând 2.151 de observații pentru anii 2003 (981 de observații) și 2004 (1.170 de observații).

Cheng și Courtenay (2006) au analizat asocierea dintre supravegherea consiliului și nivelul de raportare voluntară. Autorii s-au concentrat asupra următorilor factori: proporția directorilor independenți fără funcții executive, dimensiunea consiliului și faptul că aceeași persoană îndeplinește simultan funcția de director executiv și pe cea de președinte al consiliului de administrație. Rezultatele au arătat că există o corelație semnificativă și pozitivă între proporția directorilor independenți fără funcții executive și raportarea voluntară, în sensul că acele companii cu o proporție mare de directori independenți fără funcții executive tind să prezinte mai multe informații decât celelalte companii. Dimensiunea consiliului de administrație și dualitatea funcțiilor directorului executiv nu sunt corelate cu nivelul de raportare voluntară. Eșantionul a inclus 4 companii cotate la Bursa de Valori din Singapore în anul 2000.

2. Date și variabile

Principalul scop al unui raport integrat este de a explica furnizorilor de capital financiar modul în care organizația creează valoare în timp (pe termen scurt, mediu și lung), pe baza resurselor de care dispune (capitalul financiar, de producție, intelectual, uman, social și relațional, natural) și a relațiilor (IIRC, 2013). Astfel, putem afirma că prezentarea unui raport integrat implică aspecte precum: raportarea de mediu, responsabilitatea socială corporativă, care sunt incluse în acest raport.

Prin urmare, intenționăm să căutăm corelațiile posibile între prezentarea unui raport integrat și caracteristicile consiliului de administrație al companiei. Întocmirea unui raport integrat este în general opțională, cu excepția Africii de Sud; investitorii companiilor care aleg să facă acest lucru ar putea înțelege mai bine compania, fiind

astfel convinși să investească. Anumite caracteristici ale consiliului de administrație ar putea influența adoptarea voluntară a raportării integrate, în conformitate cu Cadrul general <IR>. Datorită faptului că toate companiile din eșantion au prezentat un raport integrat, intenția noastră este de a verifica în ce măsură sunt aceste rapoarte conforme cu informațiile prezentate în Baza de date exemplificativă a IIRC, cu ajutorul unui indice de prezentare a informațiilor.

Caracteristicile consiliului de administrație se referă la următoarele elemente: independență, dualitate și diversitate (Prado-Lorenzo și Garcia-Sanchez, 2010). În cadrul acestui studiu, caracteristicile consiliului de administrație vor fi stabilite folosind: dimensiunile consiliului, procentul de directori independenți fără funcții executive raportat la numărul total al membrilor din consiliu, genul directorului executiv, îndeplinirea de către aceeași persoană a funcțiilor de director executiv și de președinte al consiliului de administrație, existența unei schimbări a directorului executiv în decursul perioadei de raportare și procentul de femei din consiliu.

Astfel, pentru a testa posibilele corelații dintre prezentarea unui raport integrat, mai exact măsura în care raportul integrat întocmit de o companie respectă recomandările Cadrului conceptual <IR>, pe de o parte, și caracteristicile consiliului de administrație al companiei, pe de altă parte, vom utiliza următoarele variabile:

- măsura în care raportul integrat este prezentat în conformitate cu Cadrul conceptual <IR>, estimată prin intermediul unui **indice de prezentare a informațiilor (DI)** – variabila **dependentă**; și
- caracteristicile consiliului de administrație, identificate pe baza studiilor anterioare: **dimensiunile consiliului, procentul de directori independenți fără funcții executive raportat la numărul total al membrilor din consiliu, genul directorului executiv, îndeplinirea de către aceeași persoană a funcțiilor de director executiv și de președinte al consiliului de administrație, existența unei schimbări a directorului executiv în decursul perioadei de raportare și procentul de femei din consiliu.**

DI este construit pe baza Cadrului conceptual <IR>. Astfel, pentru a construi indicele de prezentare a informațiilor, au fost luate în considerare următoarele elemente din Cadrul conceptual <IR>: prezentarea celor

șase forme de capital, elementele de conținut – care sunt prezentate pe baza principiilor directe, la care am adăugat informații referitoare la auditarea raportului din perspectiva raportării integrate. Pentru ca rapoartele integrate să fie la fel de comparabile și credibile ca rapoartele financiare, este necesară o opinie de asigurare referitoare la raportul integrat (Eccles, Krzus și Watson, 2011). Ideal ar fi ca această opinie să fie una de asigurare „pozitivă”. În plus, această opinie va oferi o asigurare referitoare la metodele, metodologiile și procedurile pe baza cărora a fost construit raportul integrat, mai degrabă decât o opinie privind exactitatea informațiilor.

Prin urmare, pentru a construi DI am verificat dacă raportul publicat de companie conține următoarele elemente de conținut: **prezentarea generală a organizației și mediul extern, guvernanta, modelul de afaceri, riscurile și oportunitățile, strategia și alocarea resurselor, performanța, perspectivele, baza de întocmire și prezentare a raportului.**

Astfel, fiecare dintre elementele menționate anterior a devenit o variabilă binară: dacă raportul a prezentat un anumit element, atunci variabila a luat valoarea „1”, iar dacă nu, atunci variabila a luat valoarea „0”. Același principiu a fost aplicat și când a fost verificat faptul că raportul a fost auditat ca raport integrat (valoarea variabilei corespunzătoare a fost „1”) sau nu (valoarea variabilei a fost „0”). De asemenea, dacă respectiva companie a prezentat informații referitoare la cele șase tipuri de capital (**financiar, de producție, intelectual, uman, social și relațional, natural**) care ar putea fi aplicabile modelului de afaceri și activităților sale, valoarea variabilei a fost „1”, iar în caz contrar a fost „0”. A fost aplicat același principiu pentru **genul directorului executiv** (valoarea „1” a fost atribuită pentru genul masculin și „0” pentru genul feminin), pentru **îndeplinirea de către aceeași persoană a funcțiilor de director executiv și de președinte al consiliului de administrație** (valoarea „0” a fost atribuită dacă funcțiile de președinte al consiliului de administrație și director executiv sunt îndeplinite de aceeași persoană și valoarea „1” dacă funcțiile sunt îndeplinite de persoane diferite) și pentru **existența unei schimbări a directorului executiv în decursul perioadei de raportare** („0” înseamnă că nu a existat nicio schimbare a directorului executiv în perioada de raportare, iar „1” înseamnă că a fost realizată cel puțin o schimbare). Astfel, dacă o companie a prezentat toate *elementele de*

conținut, informații referitoare la toate cele șase forme de capital și raportul întocmit a fost auditat ca raport integrat, companiei i se poate atribui scorul „10”.

Unul din avantajele utilizării unui indice de prezentare a informațiilor este că acesta măsoară și compară informațiile prezentate în rapoarte cu nivelul maxim de informații care ar putea fi prezentate de o companie. În acest caz, DI evaluează în ce măsură rapoartele analizate sunt întocmite și prezentate în conformitate cu Cadrul conceptual <IR>.

În acest caz, DI este variabila dependentă și este

$$\text{calculat după cum urmează: } DI = \frac{\sum_{i=1}^m d_i}{\sum_{i=1}^n d_i};$$

unde:

DI = indicele de prezentare a informațiilor, DI = [0;1]

d_i = 1 dacă elementul este prezentat și

d_i = 0 dacă elementul nu este prezentat;

m = numărul de elemente prezentate;

n = numărul maxim de elemente analizate.

Astfel, dacă o companie a prezentat toate elementele și a auditat raportul, DI are valoarea 1. DI ia valori între 0 și 1, deoarece este o medie aritmetică, o valoare apropiată de 1 indicând o conformitate mare a raportului analizat cu Cadrul conceptual <IR>.

Variabilele independente exprimă caracteristicile consiliului de administrație din punct de vedere al dimensiunilor consiliului, procentului de directori independenți fără funcții executive raportat la numărul total al membrilor din consiliu, genului directorului executiv, îndeplinirii de către aceeași persoană a funcțiilor de director executiv și de președinte al consiliului de administrație, existenței unei schimbări a directorului executiv în decursul

perioadei de raportare și procentului de femei din consiliu.

Datele au fost colectate manual pentru fiecare companie din rapoartele încărcate în Baza de date exemplificativă a IIRC, disponibilă pe pagina web a IIRC. Eșantionul a fost format inițial din 122 observații și 89 de companii pentru anii: 2012 (22 observații; 19 companii), 2013 (39; 30), 2014 (45; 32) și 2015 (13; 8). Am decis să excludem rapoartele din anul 2011, deoarece acesta a fost primul an de raportare, în care companiile nu erau familiarizate cu cadrul conceptual, fapt care ar fi putut afecta rezultatele.

Figura nr. 1 din Anexă prezintă compoziția DI pentru toate cele 122 de observații. Majoritatea companiilor (74 din 89) sunt companii cotate, iar 15 sunt companii private. Companiile sunt din America de Nord – 7 companii, America de Sud – 5, Europa – 49, Africa – 11, Asia – 13, Australasia – 4. Dimensiunea medie a unui raport este de 167 de pagini.

3. Rezultate și analiză

Pentru a testa posibilele corelații dintre DI, care este variabila dependentă, și variabilele independente (respectiv dimensiunea consiliului, genul directorului executiv, dubla calitate de director executiv și președinte al consiliului, schimbarea directorului executiv și prezența femeilor în consiliu) ne-am bazat pe coeficientul de corelație Pearson și testele ANOVA, folosind aplicația software SPSS. Datorită faptului că pentru anumite companii nu au putut fi determinate toate variabilele, am eliminat aceste companii din eșantion, numărul total de observații fiind, în final, 119. Cu toate acestea, s-au păstrat structura eșantionului și valorile parametrilor tendințelor centrale.

Pentru a verifica dacă eșantionul (populația) are o distribuție normală, am folosit testul Kolmogorov-Smirnov. Rezultatele sunt prezentate în Tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Testul Kolmogorov-Smirnov privind normalitatea eșantionului

		DI
Populația		119
Parametrii normali	Media	0.6
	Abaterea standard	0.15
Asymp. sig. (2-tailed)		0.21

Sursa: calcule SPSS

Pe baza rezultatelor de mai sus, putem afirma că distribuția este normală, nivelul de semnificație al testului (0,21) fiind mai mare de 0,05. Aceeași concluzie rezultă din calculul parametrilor: medie (0,6), mediană (0,6) și modul (0,6), deoarece au valori egale.

Coeficientul de variație este 25%, mai mic decât 35%, de unde rezultă că media este semnificativă pentru rapoartele studiate.

Pentru variabilele analizate, statisticile descriptive sunt prezentate în **Tabelul nr. 2**.

Tabelul nr. 2. Statistici descriptive referitoare la variabile							
Parametru	DI	Dimensiune consiliu	Directori independenți non-executivi	Director executiv și președinte	Director executiv - gen	Schimbare director executiv	Femei în consiliu
Populație	119						
Medie	0,62	11,35	0,50	N/A	N/A	N/A	0,20
Mediană	0,60	11,00	0,54	N/A	N/A	N/A	0,20
Modul	0,60	9	0	1	1	0	0
Abatere standard	0,15	3,36	0,30	N/A	N/A	N/A	0,12
Varianță	0,02	11,32	0,09	N/A	N/A	N/A	0,01
Minim	0,30	5	0	0	0	0	0
Maxim	0,90	21	1	1	1	1	0,56

Sursa: calcule SPSS

Am verificat și dacă valoarea medie a DI diferă în funcție de: tipul organizației, domeniul de activitate și regiune. În ceea ce privește tipul organizației, am avut două variabile de segmentare: companiile cotate și companiile private. În acest caz, media a fost aceeași (0,61), ceea ce înseamnă că procesul de raportare nu este influențat de structura acționariatului companiei.

În cazul domeniului de activitate al companiei, am obținut următoarele rezultate: Bunuri și servicii de consum – 31 de observații (media = 0,61); Servicii financiare și profesionale – 28 de observații (media = 0,67); Sănătate – 7 observații (media = 0,51); Materiale industriale și de bază – 27 de observații (media = 0,61); Telecomunicații – 5 observații (media = 0,58) și Utilități – 21 de observații (media = 0,6). Pe baza segmentării în funcție de domeniul de activitate, putem afirma că acele companii care operează în sectorul financiar tind să prezinte mai multe informații decât companiile din domeniul sănătății.

În ceea ce privește zona geografică în care este situat sediul administrativ al companiilor, am repartizat companiile pe următoarele regiuni: Africa – 16 observații (media = 0,65); Asia - 17 observații (media = 0,62); Australasia - 5 observații (media = 0,68); Europa – 67 de observații (media = 0,60); America de Nord – 8

observații (media = 0,66) și America de Sud – 6 observații (media = 0,68). Pe baza rezultatelor, putem afirma că, în medie, companiile nu au practici diferite de raportare în conformitate cu Cadrul conceptual <IR>.

Pentru a analiza posibila corelație dintre DI și variabilele independente, am folosit coeficienții de corelație Pearson și testele ANOVA; în acest scop, am formulat următoarele două ipoteze, pentru fiecare dintre variabilele independente:

- **H₀**. Dimensiunea consiliului, procentul de directori independenți fără funcții executive raportat la numărul total al membrilor din consiliu, genul directorului executiv, îndeplinirea de către aceeași persoană a funcțiilor de director executiv și de președinte al consiliului de administrație, existența unei schimbări a directorului executiv în decursul perioadei de raportare și procentul de femei din consiliu nu influențează măsura în care raportul integrat prezentat de companiile din Baza de date exemplificativă a IIRC este întocmit în conformitate cu Cadrul conceptual <IR>, așa cum arată DI; cu ipoteza *alternativă*;
- **H₁**. Conform DI, măsura în care raportul integrat prezentat este întocmit în conformitate cu Cadrul

conceptual <IR> este influențată de variabilele enunțate în H_0 .

Aplicând corelația Pearson pentru a testa corelația dintre variabila dependentă (DI) și variabilele independente cantitative, am obținut rezultatele prezentate în Tabelul nr. 3.

	DI	Dimensiune consiliu	Directori independenți non-executivi	Femei în consiliu
DI	1	0,191*	-0,112	0,088
	Coefficientul de corelație Pearson			
	Sig. (2-tailed)	0,038	0,227	0,339
	N	119		

Sursa: calcule SPSS

Pentru a explica rezultatele obținute sunt necesare următoarele remarci: un coeficient de corelație Pearson pozitiv indică existența unei legături directe între variabile, în timp ce un coeficient negativ indică existența unei legături indirecte între variabile. Dacă valoarea coeficientului este situată în intervalul [0; 0,3], atunci legătura este slabă; un coeficient situat în intervalul (0,3; 0,7] indică o legătură de intensitate medie, iar un coeficient situat în intervalul (0,7; 1] indică o legătură puternică.

În acest caz, am identificat o corelație semnificativă numai în cazul variabilei *Dimensiunea consiliului*. Coeficientul de corelație Pearson este 0,191, ceea ce înseamnă că există o corelație directă de slabă intensitate între DI și *Dimensiunea consiliului*, care este în același timp semnificativă, deoarece nivelul de semnificație este de 0,038 (sub nivelul de 0,05). În acest caz, este validată ipoteza H_1 .

Aceeași metodologie a fost aplicată și pentru celelalte variabile, rezultând că pentru variabilele *Directori independenți non-executivi* și *Femei în consiliu* a fost validată ipoteza H_0 , deci nu există nicio corelație.

Pentru a analiza variabilele cantitative (*Genul directorului executiv*, *Dubla calitate director executiv-președinte* și *Schimbare director executiv*) în corelație cu DI, am utilizat ANOVA. Rezultatele sunt prezentate în Tabelul nr. 4.

Tabelul nr. 4. Test ANOVA

DI	Director executiv - președinte	Director executiv - gen	Schimbare director executiv
Sig.	0,231	0,211	0,764

Sursa: calcule SPSS

Datorită faptului că nivelurile de semnificație pentru fiecare dintre variabilele analizate este mai mare de 0,05, a fost validată ipoteza H_0 . Astfel, niciuna din variabilele *Genul directorului executiv*, *Dubla calitate director executiv-președinte* și *Schimbarea directorului executiv* nu influențează măsura în care întocmirea unui raport integrat este realizată în conformitate cu Cadrul internațional <IR> (exprimată prin DI).

Singura corelație identificată este cea dintre *Dimensiunile consiliului de administrație* și conformitatea raportului integrat cu Cadrul internațional <IR> (exprimată prin DI), directă și de slabă intensitate. În consecință, conform acestor rezultate, cu cât consiliul de administrație are mai mulți membri, cu atât va fi mai mare conformitatea raportului integrat cu Cadrul internațional <IR>. Rezultatele noastre sunt în concordanță cu cele prezentate în studiul realizat de Villiers, Naiken și van Staden (2011).

4. Concluzii și limite

Studiile anterioare au analizat posibilele corelații dintre caracteristicile consiliului de administrație și raportările cu caracter voluntar. Rezultatele au arătat că există o legătură directă între procentul directorilor independenți fără funcții executive din structura consiliului de administrație și dimensiunea consiliului de administrație, pe de o parte, și diverse tipuri de raportări voluntare, pe de altă parte.

Pornind de la studiile menționate anterior, am testat dacă, în cazul companiilor din Baza de date exemplificativă a IIRC, caracteristicile consiliului de administrație influențează măsura în care companiile prezintă un raport integrat întocmit în conformitate cu Cadrul internațional <IR>. Există elemente de similaritate cu studiile anterioare, deoarece prezentarea unui raport integrat în conformitate cu cadrul internațional propus de IIRC este voluntară.

Utilizând coeficienții de corelație Pearson și testele ANOVA, am verificat dacă există sau nu o corelație între

DI și fiecare din variabilele independente. Pentru caracteristicile consiliului, am identificat o legătură directă de slabă intensitate între dimensiunile consiliului de administrație și măsura în care raportul integrat a fost întocmit în conformitate cu Cadrul internațional <IR>. Astfel, conform acestui rezultat, cu cât este mai mare consiliul de administrație, au atât este mai mare gradul de conformitate al raportului integrat cu Cadrul internațional <IR>. Pentru celelalte variabile nu a fost identificată nicio corelație. Astfel, prezentarea unui raport integrat nu depinde de: procentul de directori independenți fără funcții executive, genul directorului executiv, dubla calitate director executiv – președinte al consiliului de administrație, schimbarea directorului executiv în perioada de raportare și nici de prezența femeilor în consiliul de administrație.

Aceste rezultate sunt motivate, parțial, de lipsa caracterului obligatoriu al Cadrului internațional <IR> și de flexibilitatea principiilor și instrucțiunilor incluse în

acest cadru. De asemenea, prezentarea unui raport integrat este un element de noutate și un exercițiu de raportare pentru companiile participante.

Cu toate acestea, prezentarea unui raport integrat nu ar trebui să depindă de caracteristicile consiliului de administrație al companiei, deoarece acest tip de raportare dezvoltă gândirea integrată, îmbunătățește calitatea informațiilor oferite furnizorilor de capital financiar și conduce la o alocare a capitalului mai eficientă și productivă. În plus, raportarea integrată tinde să devină un standard.

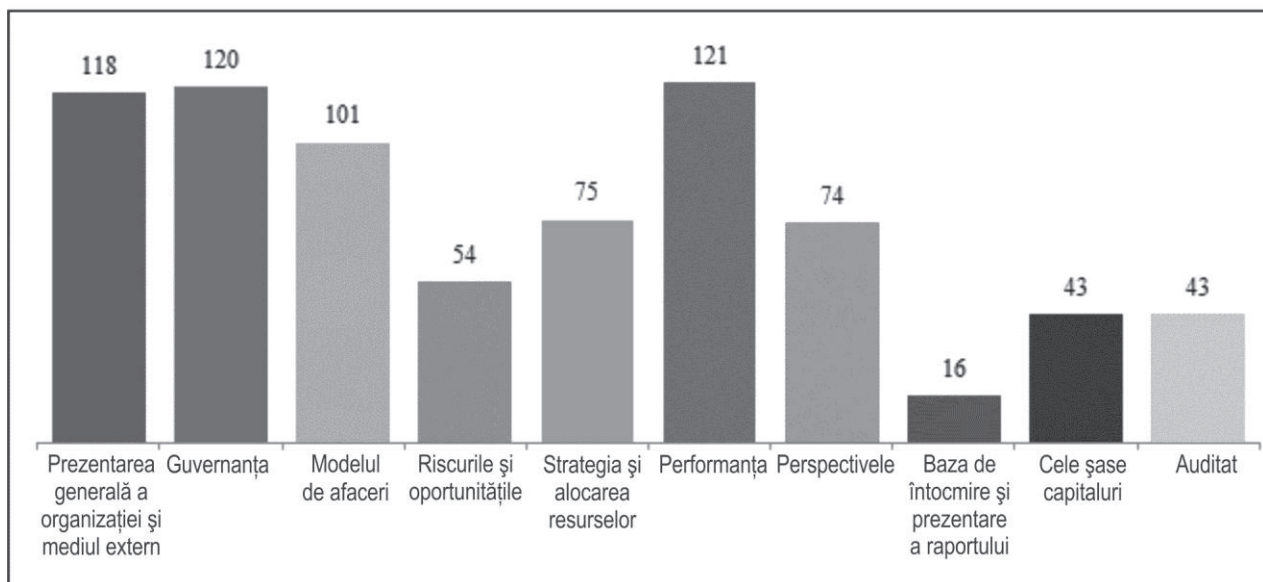
Principalele limite ale acestui studiu sunt dimensiunea eșantionului și selecția variabilelor independente. Posibilele cercetări viitoare ar putea lua în considerare alte variabile care captează caracteristicile economice, de reglementare, juridice, culturale și referitoare la resursele umane din țările de origine ale companiilor (bazate pe teoria instituțională).

BIBLIOGRAFIE

1. Brammer, S. și Pavelin, S. (2008), Factors influencing the quality of corporate environmental disclosure, *Business Strategy and the Environment*, vol. 17, nr. 2, pp. 120-136, DOI: 10.1002/bse.506.
2. Cheng, E.C.M. și Courtenay, S.M. (2006), Board composition, regulatory regime and voluntary disclosure, *The International Journal of Accounting*, vol. 41, nr. 3, pp. 262-289, DOI: 10.1016/j.intacc.2006.07.001.
3. Cormier, D. și Magnan, M. (2007), The revisited contribution of environmental reporting to investors' valuation of a firm's earnings: An international perspective, *Ecological Economics*, vol. 62, nr. 3-4, pp. 613-626, DOI: 10.1016/j.ecolecon.2006.07.030.
4. Eccles, R.G., Krzus, M.P. și Watson, L.A (2011), Integrated Reporting Requires Integrated Assurance, [pdf] Disponibil la: <http://www.financepractitioner.com/contentFiles/QF01/hmz2o7ek/12/0/integrated-reporting-requires-integrated-assurance.pdf>, [Accesat pe 2 ianuarie 2017].
5. Eisenhardt, K.M. (1989), Agency theory: An assessment and review, *The Academy of Management Review*, vol. 14, nr. 1, pp. 57-74, URL stabil: <http://www.jstor.org/stable/258191>.
6. GRI (2013a), *FAQ about GRI 4*, [pdf] Disponibil la: <https://www.globalreporting.org/resource/library/G4-FAQ.pdf>, [Accesat pe 2 ianuarie 2017].
7. GRI 4 (2013b), *G4 Sustainability Reporting Guidelines*, [pdf] Disponibil la: <https://www.global-reporting.org/resource/library/GRIG4-Part1-Reporting-Principles-and-Standard-Disclosures.pdf>, [Accesat pe 2 ianuarie 2017].
8. Haniffa, R.M. și Cooke, T.E. (2002), Culture, corporate governance and disclosure in Malaysian corporations, *Abacus*, vol. 38, nr. 3, pp. 317-349, DOI: 10.1111/1467-6281.00112.
9. IIRC (2013) "The International <IR> Framework", [pdf] Disponibil la: <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>, [Accesat pe 2 ianuarie 2017].
10. Lim, S., Matolcsy, Z. și Chow, D. (2007), The association between board composition and different types of voluntary disclosure, *European Accounting Review*, vol. 16, nr. 3, pp. 555-583, DOI: 10.1080/09638180701507155.
11. Prado-Lorenzo, J.M. și Garcia-Sanchez, I.M. (2010), The role of the board of directors in disseminating relevant information on greenhouse gases, *Journal of Business Ethics*, vol. 97, nr. 3, pp. 391-424, DOI: 10.1007/s10551-010-0515-0.
12. Villiers, C., Naiker, V. și van Staden, C. J. (2011), The effect of board characteristics on firm environmental performance, *Journal of Management*, vol. 37, nr. 6, pp. 1636-1663, DOI: 10.1177/0149206311411506.

ANEXĂ

Figura nr. 1. Indicele de prezentare a informațiilor detaliat pe elemente

Sursa: prelucrările autorului

Tabelul nr. 5. Indicele de prezentare a informațiilor detaliat în funcție de scor

Scor DI	1	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	Total
Număr de companii	5	11	25	29	22	20	7	3	122

Sursa: prelucrările autorului